

személyzet kioktatását végzik el, hanem a saját üzemeiknél szerzett speciális tapasztalataikat az intézmények érdekében a leghatékonyabban úgy értékesítik, hogy ők látják el egyúttal a nagyobb új építkezések berendezéseinek tervezését is.

Mivel a takarékos üzemgazdaság vonatkozásában a hógazdaságról fentiekben előadott *általános érvényű megállapítások* az üzem egyéb ágazataiban is helytállóak s a villamos világítás, erőátvitel, a szállítási berendezések, a műhelyüzemek és különösen az emberi munka lehető kiküszöbölése terén való gyakorlati alkalmazásuk *lényeges megtakarítások biztosítására alkalmas*, mindezen gépészmérnöki munkák ellátására, a német posta igazgatóságainál már évek óta *tervező és üzemellenőrző osztályokat létesítettek*, melyek közül önálló és invenciózus működése révén a müncheni „Telegraphen Konstruktions Amt” szolgálhat mindenképpen — esetleg szerényebb keretekben — követendő példaul.

A IV. országos táviróverseny.

Irta: Dr. LÖRINCZY GÁBOR, m. kir. postatitkár.

Régi igazság, hogy gyakorlat teszi mesterré az embert. Minden foglalkozás, minden munka csak a gyakorlat révén válhatik tökéletessé. A posta különféle ágazataiban azok a leghasználhatóbb alkalmazottak és azok végzik el legeredményesebben a reájuk bízott teendőket, akik az átlagon felüli elméleti tudás mellett megfelelő gyakorlattal is rendelkeznek. Különösen áll ez a táviró-gépszolgáltatásra, ahol a pontos és kifogástalan munka mellett fontos tényező még a gyorsaság is. Ott tehát kellő gyakorlat nélkül nemcsak érvényesülni nem lehet, hanem egyenesen a szolgálat menetét hátráltatja, sőt meg is béníthatja egy nem megfelelő munkaerő.

A távirószolgálat ellátásának tökéletesítését, illetőleg a gépszolgálatot ellátó alkalmazottak tudásának, munkaképességének fokozását és fejlesztését mozdítják elő a bizonyos időközökben megismétlődő táviróversenyek is, ahol a legjobb táviráshozok mérik össze tudásukat és ügyességüket.

E versenyek nagy jelentőségét, amely szorosan összefügg a távirószolgálat érdekeivel, vitatni nem lehet. Ma, amikor a hírszolgálatot minden ország a kor követelményeinek megfelelően igyekszik átalakítani, megszervezni, amikor az eddigi egyszerűbb berendezéseket jó részben már mindenütt nagyteljesítményű táviróberendezésekkel cserélték fel, a táviráshozoktól is fokozottabb munkateljesítményt követelnek.

A táviróversenyek gyakorlati hasznának felismerése és kellő értékelése vezette a kereskedelemügyi Miniszter Úr Önagyméltóságát akkor, amidőn — legutóbb 1926-ban — úgy rendelkezett, hogy két egymásután következő évben a postaigazgatósági székhelyeken, illetőleg a postavezérigazgatóság hatásköre alá tartozó hivatalokra nézve

Budapesten, ú. n. kerületi-, minden harmadik évben pedig Budapesten országos táviróversenyek tartassanak.

E rendelkezés folytán f. évi november hó 12-én, 13-án, 14-én és 15-én rendezte a postavezérigazgatóság a IV. országos táviróversenyt, amelyen a kerületenként megtartott selejtező-versenyeken elért eredmények alapján a postavezérigazgatóság 9. ügyosztályának kerületéből 40, a debreceni igazgatóság kerületéből 5, a pécsi kerületből 6, a soproniból 3, a szegedi kerületből 4 és a honvédelmi minisztériumhoz kirendelt postaalkalmazottak közül szintén 4, összesen 62 versenyző vett részt.

A verseny zavartalan és szakszerű lebonyolításáról rendezőbizottság gondoskodott, amelynek elnökségében, illetőleg felügyelő- és bírálbizottságában a postavezérigazgatóság 5., 8. és 9. ügyosztályainak, valamint a kerületi postaigazgatóságoknak képviselői, illetőleg a központi táviróhivatal tisztviselői is közreműködtek. Kiküldötte képviselőjét a honvédelmi Miniszter Ur Önnagyméltósága is.

A rendezőbizottság elnökének, Kol Ferenc helyettes államtitkárnak másirányú elfoglaltsága miatt Dimény Mózes postafőigazgató, a rendezőbizottság társelnöke nyitotta meg az országos táviróversenyt, aki rövid buzdító beszédet intézett a versenyzőkhöz. Kiemelte az országos verseny nagy jelentőségét, amelyen Magyarország legjobb távirátszai mérkőztek a kitűzött díjakért, illetőleg a dicsőségért. Felhívta a versenyzőket, hogy csakis önmagukban és tudásukban bízzanak s igyekezzenek a jó eredmény érdekében higgadtságukat és nyugodtságukat versenyközben megőrizni.

A versenyzők 6 rendszeren versenyeztek és pedig: 1. Morse szalagos adás-vétel (9 versenyző), 2. Hughes-adás mechanikai kiváltású gépen (33 versenyző), 3. Creed-gépen szalag előkészítés-lyukasztás (3 versenyző), 4. Rádió-vétel (7 versenyző), 5. Kopogó-vétel (17 versenyző). 6. Morse hallásutáni (kopogó vagy fonikus) vétel írógépen leírva (9 versenyző). Ez utolsó versenyszám, melynél a versenyzők a hallás után vett szöveget nem kézírással, hanem írógéppel írják le a távirat-ürlapra. az előző országos versenyeken még nem volt rendszeresítve. Az 1927. évben Como-ban tartott IV. nemzetközi gyakorlati táviróversenyen azonban a verseny keretébe feltételelesen már ezt a rendszert is beiktatták.

A behívott versenyzők közül többen 2, 3, sőt 4 rendszeren is versenyeztek, ami örvendetes jelenség s a magyar távirátszok sokoldalú használhatóságát bizonyítja.

A IV. országos verseny nagy általánosságban az 1925. évi III. országos verseny szabályai szerint bonyolítottatott le. E szabályok részben a tapasztalatok, részben a comoi nemzetközi táviróverseny tanulmányai alapján némileg módosítottak. Ugyanis a minősítés fokát, vagyis azt a legkisebb pontszámot, amelyet minden versenyzőnek el kellett érnie, a Morse-adás-vételnél az eddigi 3200/2800 helyett 2500-ban, a Hughes-rendszerénél 3800 helyett 3000-ban, a rádióvételnél 4000 helyett 3200-ban állapították meg. A Siemens helyett beiktatott Creed-nél a megkívánt pontszám 4000, az írógépvételnél 3200 volt.

A megengedett legnagyobb hiba-pontszám, amelyen felül a ver-

senyző már kiesett, a rádió- és írógépvételnél 350, a Creednél 400 volt, míg a Morse- és Hughes-rendszerénél változatlanul megmaradt a 300, illetőleg 350 hibapont.

A régi versenyszabályban megállapított pontszámok módosítására azért volt szükség, mert a versenyszöveg a régi 7 és 5 betűből álló szócsoporthoz helyett a comoi nemzetközi versenyen használt szövegnek megfelelően 10 betűből, illetőleg 5 számjegyből álló szavakból, illetőleg számszoporthoz volt szerkesztve. A hosszabb és nehezebb szavakból álló szöveg adását, illetőleg vételét nem lehetett a rövidebb és könnyebb szavakra szabott feltételekhez kötni.

A versenyszöveg külön lapokra volt nyomtatva; egy-egy lapon 40 tizbetűs szó és 10 ötszámjegyes számszoporthoz volt. Minden rendszeren más szöveget használtak, de az ugyanazon rendszeren induló összes versenyzőké azonos volt.

A verseny eredménye — a kopogó kivételével — az adott körülmények között jónak mondható. A nehéz szöveggel ugyan a versenyzőknek valamivel több, mint a fele, nem tudott megbirkózni, de akik eredményt értek el, azokra nyugodtan mondhatjuk, hogy a nemzetközi versenyeken is megállják helyüket.

A fonikus Morse-jelek vételénél, vagyis a rádió- és írógépvételnél kiválóan érvényesültek a kettős fejhallgatók. Minthogy a versenyzőnek mind a két fülén hallgató volt, sokkal biztosabban és könnyebben fogta fel a jeleket, mintha egyes fejhallgatóval dolgozott volna, mert nem zavarta sem az írógép hangja, sem pedig más idegen hang vagy zaj.

Célszerű és kívánatos volna kettős fejhallgatóval felszerelni mindazokat a munkahelyeket, ahol a táviró-forgalmat fonikus rendszeren vagy pedig távbeszélőn bonyolítják le, mert ezáltal nagyon sok ferdítést és csontkítást lehetne elkerülni. Különösen a budapesti központi táviró hivatal táviratközzvetítő osztályában — ahol egyidőben 14—15 tisztviselő ad vagy vesz táviratot — okoz nagy nehézséget, hogy ezek a tisztviselők csak egyes fejhallgatóval vannak ellátva.

Figyelembe kell venni azt is, hogy a Morse szalagos- és kopogóvételnél mindenütt a célszerűbb fonikus vételre szándékozunk áttérni, ilyen berendezés mellett azonban csakis kettős fejhallgatóval biztosíthatjuk a kívánt eredményt.

A versenyszabályokban előírt pontszámot elérte, illetőleg túlhaladta: Morse szalagos adás-vételnél 6 versenyző (2 visszalépett, 1 kiesett), Hughes adásnál 16 versenyző (17 kiesett), Creed-rendszeren 1 versenyző (2 kiesett), rádióvételnél 3 versenyző (4 kiesett), kopogóvételnél 4 versenyző (13 kiesett), írógépvételnél 4 versenyző (2 visszalépett, 3 kiesett).

Az egyes rendszereken, az eredmények sorrendjében, a következő alkalmazottak érték el a megkívánt pontszámot:

1. Morse szalagos adás-vétel: 1. Rózsa Gizella segéd-tiszt (Budapest), 2. Tóth Ernő segéd-ellenőr (Szolnok 1.), 3. Csete József segéd-ellenőr (Nagykanizsa 1.), 4. Zsóvár József tiszt (Zalaegerszeg), 5. Kretzinger Géza segéd-ellenőr (Sopron 1.), 6. Weinberger Róza kezelő (Budapest).

2. Hughes adás: 1. Végh Gyula tisztt, 2. Rácz György segédellenőr, 3. Simon Ernő tisztt, 4. Boldog Ádám segédellenőr, 5. Eröss Gyula tisztt, 6. Beipert Vilmos tisztt, 7. Cziffra István segédellenőr, 8. Orbán Lajos segédtsiztt, 9. Eiselt Árpád segédellenőr, 10. Elek Imre segédtsiztt, 11. Varga Péter segédellenőr, 12. Busek Ferenc segédellenőr, 13. Kiss Béla segédellenőr (mindannyian budapestiek), 14. Pisztróy János segédellenőr (Szeged), 15. Nagy Jenő segédellenőr (Budapest), 16. Csete József segédellenőr (Nagykanizsa 1.).

3. Creed-lyukasztás: 1. Gieszer Teréz segédtsiztnő (Budapest).

4. Rádió-vétel: 1. Asztalos István segédtsiztt, 2. Varga Péter és 3. Major István segédellenőrok (mindhároman budapestiek).

5. Kopogó-vétel: 1. Schopper Mihály segédellenőr (Bonyhád), 2. Kovács György segédellenőr (Budapest), 3. Asztalos István segédtsiztt (Budapest), 4. Pap Orbán segédtsiztt (Szeged 1.).

6. Irógép-vétel: 1. Varga Péter segédellenőr, 2. Major István segédellenőr. 3. Asztalos István segédtsiztt, 4. Takács Béla tisztt (mindannyian budapestiek.).

A legjobb eredményt elért versenyzők közül minden rendszeren a három első helyezett jelentékeny összegű díjat kapott. Kiosztásra került 22 állami díj 2180 pengő értékben (közötte egy I. és egy II. oszt. bajnoki díj), valamint ezúttal került először odaítélésre a központi táviróhivatal személyzete által alapított örökös vándordíj, az ú. n. „Jancsó-vándordíj”. Ezenkívül a győztes versenyzők jutalmazására rendelkezésre állott még a honvédelmi Miniszter Úr Önagyméltósága által adományozott 200 pengő, a budapesti központi táviróhivatal személyzete által adományozott 240 pengő, a Budapest 741. sz. postahivatal személyzete által adományozott 30 P, továbbá a Levin Imre és dr. Szilágyi Endre volt kartársak által felajánlott 2 drb értékes dísz-tárgy.

Az I. oszt. bajnoki díjat Varga Péter s.-ellenőr (Budapest) nyerte el, aki ezáltal 3 évre Magyarország távirász-bajnoka lett és elnyerte a „Jancsó-vándordíjat” is. A II. osztályú bajnoki díjat a jury Csete József segédellenőrne (Nagykanizsa 1.) ítélte oda.

A díjak kiosztása ünnepélyes keretek között november hó 16-án délután 6 órakor volt a Postatisztviselők Kaszinójában. A díjakat Dimény Mózes postafőigazgató adta át a versenyzőknek, aki a posta-vezérigazgatóság nevében elismerését és megelégedését fejezte ki a verseny eredményei felett és a versenyzőket a kötelességteljesítés terén további kitartó és odaadó munkára buzdította. A kereskedelem-ügyi Miniszter Úr Önagyméltósága nevében köszönetet mondott Jancsó János hivatali igazgatónak és a központi táviróhivatal személyzetének a „Jancsó-vándordíj” alapításáért.

A díjak kiosztása után a postás zene- és kultúregyesület által a versenyzők tiszteletére rendezett előadás következett. majd a rendezőbizottság tagjai és a versenyzők, a tisztviselők Eszterházi-utcai Kaszinójában vacsorára jöttek össze, amelyen a posta vezetőségének tagjai közül többen résztvettek.

Ha a IV. országos versenyt összehasonlítjuk az 1925. évi versennyel, elsősorban a versenyzők számában mutatkozó nagy eltérés ötlík

szemünkbe. 1925-ben 126 távirász versenyzett, tehát kétszer annyi, mint most. Ennek oka véleményem szerint egyrészt a terhes szolgáltat, amely mellett többen a versenyre kellőképpen készülni nem tudtak, másrészt az a körülmény volt, hogy az eltelt 3 év alatt a régi, gyakorlott távirászok közül sokan más munkakörbe kerültek s ezek kellő gyakorlat hiányában a versenyen nem vehettek részt.

Az elért eredmény ennek dacára azt mutatja, hogy a távirószolgáltatot ellátó személyzet úgy Budapesten, mint vidéken hivatása magaslatán áll és szorgalom, törekvés, valamint munkaeredmény szempontjából a fokozottabb követelményeknek is megfelel.

A IV. országos táviró-verseny a vezetőségnek is értékes tanulságokat szolgáltatott, amelyeket most, amikor mindjobban belekapcsolódunk a világforgalomba, amidőn kis országunk újból összekötőkapocs lett a Nyugat és Kelet között, megfelelően tudunk hasznosítani.

A nehéz feltételek mellett lebonyolított verseny eredménye egyúttal azt is bizonyította, hogy a magyar távirászok a mult hagyományaihoz hűek maradtak; tudásuk és lelkesedésük nem csökkent és minden reményünk meg van arra, hogy a legközelebbi nemzetközi mérkőzésen dicsőséget szereznek hazánknak.

A külfölddel váltott postaforgalomból eredő követelések és tartozások kiegyenlítéséről.

Irta: Dr. BIRÓ PÁL, m. kir. postatitkár.

Magyarországnak a külfölddel váltott postaforgalmából eredő kötelezettségeit általában, a stockholmi postaszerződés és egyezmények szabályozzák.

Ez az a keret, mely a posta-unióba tartozó államok egymással váltott postaforgalmából eredő követeléseknek elszámolását és kiegyenlítését üzletáganként szabályozza. Ezek alapján teljesített kiegyenlítéseket óhajtanám általánosságban ismertetni.

Az egyes üzletágak forgalmából eredő külföldi tartozások az egyezmény értelmében vagy aranyfrank alapon vagy a követelő ország pénznemében, esetleg a postaigazgatások egymással kötött külön megállapodása szerint nyernek elszámolást és kiegyenlítést.

A régi postaszerződésekben és egyezményekben a frankban való teljesítésre vonatkozó kifejezés csak általános volt, nem jelöltetett meg közelebbről, hogy frank alatt mily fizetési eszközt kell érteni. A fizetési eszközöknek a világháború alatt és különösen azóta tapasztalt példátlan árfolyameltolódása miatt és e változás okozta elszámolási nehézségek kiküszöbölése céljából, a posta-unióba tartozó államok szükségesnek tartották, hogy az elszámolások és kiegyenlítések alapjául vett frankot tüzetesebben megjelöljék.